

Översyn av den officiella statistiken

Statistikutredningen 2012

Svante Eriksson 2012-09-07

Systemet för den officiella statistiken

- **Regleras av lagen och förordningen om den officiella statistiken**
- **Lagen: ”Officiell statistik ska finnas för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Den ska vara objektiv och allmänt tillgänglig.”**
- **Reform av statistiksystemet 1994**
 - ansvaret fördelat på, i dag, 27 SAM
 - bestäms av regeringen
 - täcker olika samhällssektorer

Systemet (forts.)

- **SCB dock fortfarande största SAM**
 - ansvarar för sektorsövergripande statistik
 - producerar på uppdrag av andra SAM
 - har samordningsansvar för systemet
 - ROS väsentligt forum
- **Officiella statistiken indelad i (2011):**
 - 22 ämnesområden: regeringen beslutar
 - 112 statistikområden: regeringen beslutar
 - 356 statistikprodukter: SAM beslutar

Utredningens huvuduppdrag (dir. 2011:32)

- **Övergripande uppgift: se över systemet för den officiella statistiken och SCB**
- **Slutdatum den 10 december 2012**
- **Omkring 50 olika delfrågor**
- **Uppdraget kan dock sammanfattas i följande tre punkter**

1) Översyn av statistiksystemet

- **Den officiella statistikens inriktning**
- **Den officiella statistikens kvalitet**
- **Tillgängligheten för användarna, särskilt avseende**
 - dokumentation
 - prissättning
 - statistiksekretess
- **Uppgiftsskyldigheten**
- **Organisationen av systemet för den officiella statistiken**
 - centraliserat eller decentraliserat?
 - målkonflikter i SCB:s olika roller? Hur hantera?
- **Hur kan EU-samarbetet få större genomslag?**

2) Översyn av SCB

- **Mål, uppgifter, resurser och prioriteringar för SCB**
- **Effektiviseringar i SCB:s verksamhet**
- **Stärka SCB:s samverkan med forskning**
- **Ny instruktion för SCB**

3) Övriga frågor

- **Förvaltningspolitiska principer och konkurrensregler avseende säljverksamheter**
- **Konsekvenser av lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI)**
- **Behov av författningsändringar**

Utredningens tilläggsuppdrag (dir. 2012:15)

- **Övergripande uppgift: föreslå organisatoriska och tekniska åtgärder som kan underlätta registerbaserad forskning**
- **Redovisades den 2 maj i delbetänkandet *Registerdata för forskning* (SOU 2012:36)**

Utredningens organisation

- **Särskild utredare: Bengt Westerberg**
- **Sekretariat: Svante Eriksson, Sofia Tollgerdt, Magnus Stenbeck (i tilläggsuppdraget)**
- **Sakkunniga och experter:**
 - Kristina Alexanderson (KI)
 - Helge Bennmarker (IFAU)
 - Harry Flam (Institutet för internationell ekonomi, SU)
 - Eva-Lo Ighe (Försäkringskassan)
 - Andreas Krantz (Justitiedepartementet)
 - Eva Lindström
 - Cecilia Magnusson Sjöberg (Institutet för rättsinformatik, SU)
 - Eva Nilsson (SCB)
 - Agne Pettersson (Finansdepartementet)
 - Måns Rosén (SBU)
 - Bo Sundgren

Exempel utredningsaktiviteter

- **Möten med expertgruppen**
- **Möten med intressenter, bl.a. 27 SAM, företrädare för användare t.ex. SKL**
- **Internationella kontakter**
- **Tre konsultuppdrag:**
 - Professor Bo Sundgren: Analys dokumentation
 - ESV: Analys prissättningsmodeller
 - SCB: Webbaserad enkät medlemmar i SAM:s användarråd

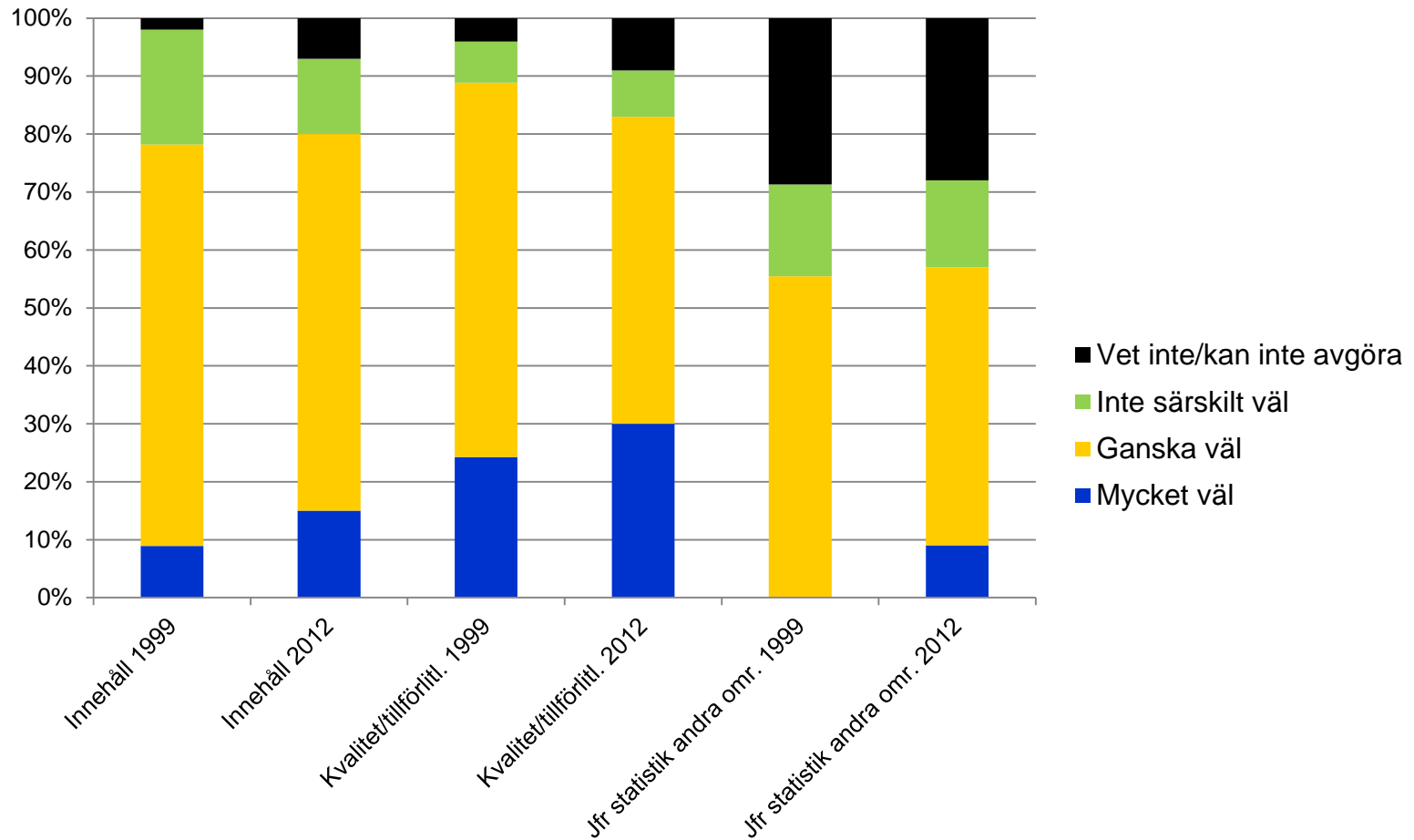
Exempel (forts.)

- **Remiss Sundgrens rapport till SAM**
- **Deltagande seminarier**
- **Delbetänkande registerforskning den 2 maj**
- **Analys- och övervägandefasen huvuduppdraget pågår**
 - för tidigt att redovisa definitiva slutsatser och förslag
 - men sex iakttagelser

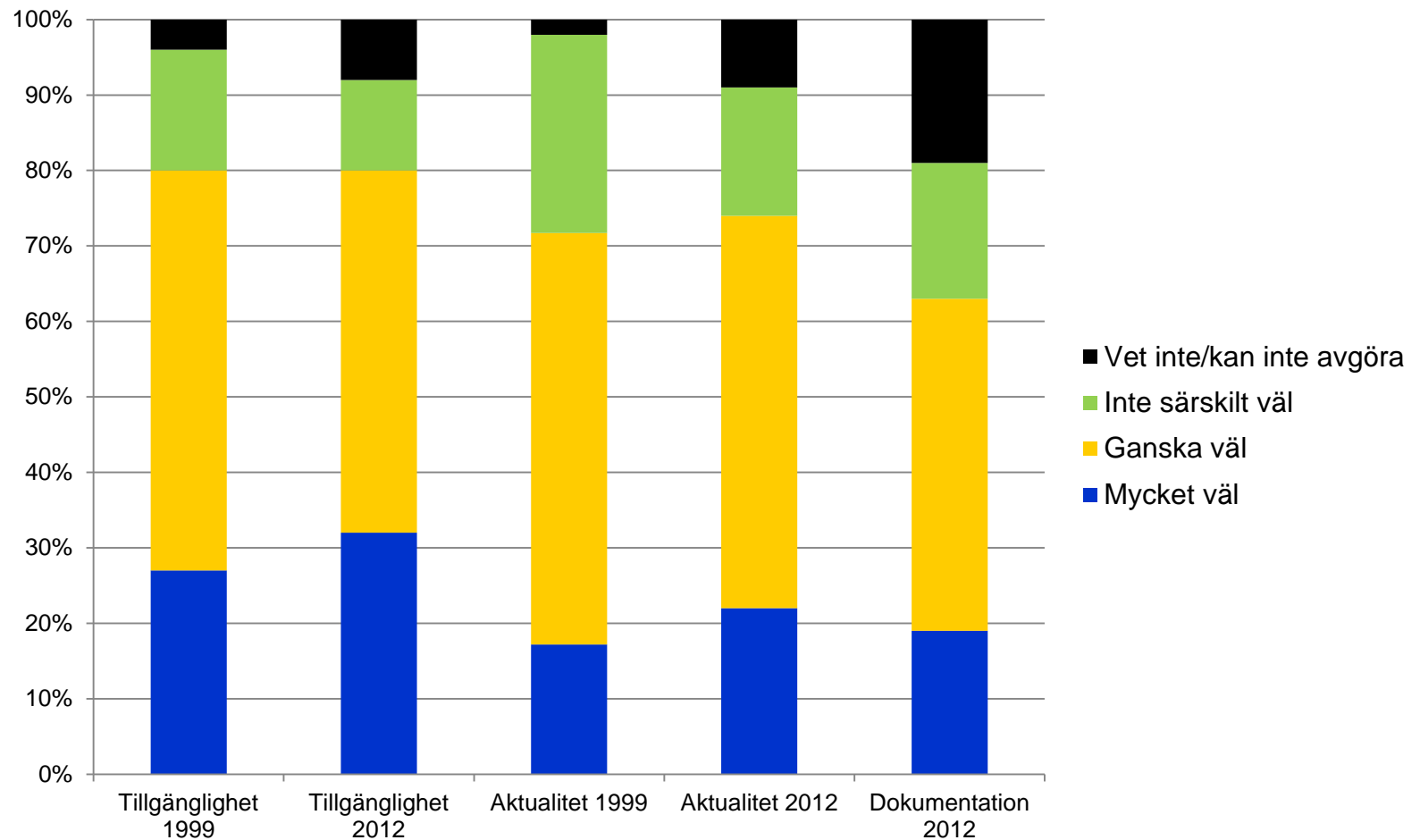
1) Systemet fungerar i stort sett väl

- **Huvudintryck i utvärderingen fem år efter 1994 års reform (SOU 1999:96):**
 - verksamheten i huvudsak fungerat bra
 - tilltron till den officiella statistiken fortsatt hög
 - behov bättre samordning
- **Samma bild i dag**
- **Systemet bör fortsatt vara decentraliserat**

Hur väl svarar dagens officiella statistik inom området mot dina behov avseende

Hur väl svarar dagens officiella statistik inom området mot dina behov avseende

2) Gränsen mellan officiell och annan statistik ofta diffus

- **SAM kan ofta inte ange hur gränsdragning gjorts (tradition)**
- **Mycket annan statlig statistik med samma kvalitetskrav**
 - av SAM
 - av andra myndigheter
- **Kan finnas skäl förtydliga vilka kriterier som ska gälla för *officiell* statistik**

3) Intresset för statistik ökar

- **Ökade behov av kvantitativ analys**
- **Öppna jämförelser**
- **Bättre teknik för såväl producenter som användare (och uppgiftslämnare)**
- **Många SAM vittnar om ”statistikens goda cirkel”**

4) Kvalitetsfrågor viktiga

- **Kvaliteten i huvudsak god**
- **Mycket arbete pågår**
- **EU-utvecklingen av stor betydelse (gäller även i andra avseenden)**
- **Dokumentation möjligen ett problemområde**

5) Tillgängligheten i huvudsak god

- **Möjligen är forskares tillgång till mikrodata mest problematiskt**
 - förbättras om förslag i delbetänkandet vinner gehör

6) Förstärkt samordning?

- I dag tillämpar SCB ”mjuk” styrning
- SAM efterfrågar tydligare styrning, t.ex. om vad statistikansvaret ska innebära
- Måste överväga hur det ska se ut. Hur organisera SCB:s tre roller:
 - ansvaret för sektorsövergripande statistik
 - produktion på uppdrag av andra SAM
 - samordning av systemet

Frågor till er

- **Håller ni med om den bild jag gett?**
- **Vilka åtgärder skulle ni vilja se för förbättrad samordning och styrning av systemet?**
- **Finns det några särskilda problem och utmaningar från kommunal horisont som ni vill lyfta fram?**